

Aj malí aj veľkí podnikatelia môžu požiadať o pomoc štát. Pozrite sa, aké príspevky dostanete

V druhej vlne pandémie štát rozšíril možnosti, ako vykompenzovať podnikateľom, živnostníkom, umelcom, športovcom a ďalším straty v ich biznise a príjmoch.

Zatvoriť, žiť či len tak-tak prežiť? Ťažkú pandemickú dilemu dnes riešia tisícky malých aj veľkých podnikateľov. Osobitne ohrozený je i celý sektor gastronómie.

Napríklad známa sieť zariadení gatto matto v Bratislave bola nútená jednu reštauráciu zavrieť a do konca roka ju už otvoriť neplánuje. *"Zamestnancov sa nám zatiaľ podarilo neprepustiť. Robíme všetko preto, aby to tak zostalo aj v druhej vlne pandémie,"* hovorí ekonómka gatto matto Alena Minarská.

Podnik plánuje využiť všetky možnosti pomoci určenej zamestnávateľom, okrem toho by privítal aj avizovanú kompenzáciu výpadkov príjmu. Už doteraz požiadal štát o "Prvú pomoc" - opatrenie 1 a 3.

"V každom prípade nám pomoc pomohla. S vyplnením žiadostí nebol žiadny problém. Formuláre boli čitateľné, jednoduché a prehľadné. Komplikovanejší proces bol pri podávaní týchto žiadostí cez slovensko.sk," dodáva Minarská.

[ad]

Prevádzky v kríze

Takýchto príbehov je na Slovensku nespočetné množstvo. Štát pre nich pripravil finančné príspevky, ktoré by im mali pomôcť preklenúť obdobie, kedy majú ich prevádzky obmedzený alebo pozastavený chod.

Jaroslava Lukačovičová, poradkyňa Združenia podnikateľov Slovenska, prezidentka účtovnej asociácie a expertka strany SPOLU na dane, odvody a podnikateľské prostredie, vysvetľuje na konkrétnych príkladoch z praxe, ako o jednotlivé príspevky žiadať.

Prvý príklad:

Podnikateľ prevádzkuje menší hotel, ktorý má v prenájme. Jeho súčasťou je aj reštaurácia nielen pre ubytovaných. Z dôvodu aktuálnych opatrení musí prevádzku reštaurácie zavrieť. O akú finančnú pomoc môže požiadať, aby nemusel prepustiť 12 zamestnancov a aby nadobro neprišiel o svoj biznis?

Ešte stále nie sú známe všetky detaily schémy pomoci. Ak by sme vychádzali zo schém ministerstva práce, ktoré boli pre zamestnávateľov a podnikateľov dostupné už v prvej vlne, z aktuálnych schém ministerstva hospodárstva o dotáciách na nájom a z pomoci pre domáci cestovný ruch, ktorú avizovalo ministerstvo dopravy, mohol by tento podnikateľ žiadať o viacero príspevkov.

Udržanie zamestnanosti

Ministerstvo práce umožnilo v tejto situácii žiadať o príspevok na udržanie zamestnanosti. Podnikateľ môže čerpať príspevok na základe opatrenia číslo 1 alebo opatrenia číslo 3, teda Kurzarbeitu.

Opatrenie číslo jedna je určené zamestnávateľom, ktorí museli v rámci mimoriadnej situácie z dôvodu nariadenia Úradu verejného zdravotníctva zatvoriť svoje prevádzky a nemôžu tak zamestnancom pridelovať prácu.

Musia im však vypláca náhradu mzdy za prekážky v práci na strane zamestnávateľa. Tu teda podnikateľ žiada o príspevok na náhradu mzdy zamestnanca.

Opatrenie číslo 3 je pre zamestnávateľov, ktorí udržia pracovné miesta aj v prípade prerušenia alebo obmedzenia svojej činnosti počas vyhlásenia mimoriadnej situácie. Z tohto dôvodu si zamestnávateľ môže požiadať o príspevok na mzdu zamestnanca.

V rámci opatrenia čísla 1 môže podnikateľ dostať finančnú pomoc vo výške 80 percent celkovej ceny práce zamestnanca, maximálne však 1 100 eur.

V rámci opatrenia číslo 3 môže získať podnikateľ finančný príspevok buď 80 percent z celkovej ceny práce zamestnanca, najviac však 1 100 eur, alebo získa finančnú pomoc, ktorej výška závisí od percenta poklesu tržieb.

To znamená, že ak podnikateľovi poklesli tržby o 20 až 40 percent, získa na zamestnanca 270 eur, ak mu poklesli tržby o 40 až 60 percent, dostane na zamestnanca 450 eur, ak sa pokles bude pohybovať v rozmedzí 60 až 80 percent, príspevok na zamestnanca bude 630 eur, a ak bude pokles tržieb väčší ako 80 percent, získa na zamestnanca 810 eur na mesiac.

Pomoc s nájomným

Podľa schémy ministerstva hospodárstva môže podnikateľ podať žiadosť o dotáciu na nájomné do 30. novembra 2020. Dá sa predpokladať, že táto schéma bude predĺžená za rovnakých podmienok ako doteraz.

Nájomca žiada o dotáciu prostredníctvom prenajímateľa a jej výška môže byť len v takej hodnote, v akej bola poskytnutá nájomcovi zľava z nájomného na základe dohody medzi prenajímateľom a nájomcom, maximálne však vo výške 50 percent nájomného za obdobie sťaženého užívania.

Podmienkou na čerpanie je, aby prenajímateľ poskytol nájomcovi zľavu z nájomného. Podnikateľ, ktorý prevádzkuje hotel s reštauráciou, musí oddeliť výšku nájmu za prevádzku reštaurácie od výšky nájmu za zvyšný priestor hotela, keďže ten môže ďalej fungovať bez obmedzenia.

Domáci cestovný ruch

Rezort dopravy umožňuje v kríze požiadať o príspevok každému, kto podniká v oblasti domáceho cestovného ruchu. Týka sa to hotelov a reštaurácií, v ktorých klesli tržby minimálne o 40 percent v porovnaní s rokom 2019.

Finančný príspevok bude vo výške od 4 do 10 percent v závislosti od poklesu tržieb. Napríklad pri poklese tržieb o 100 percent bude mať žiadateľ nárok na príspevok vo výške 10 percent obratu príslušného mesiaca roku 2019. Prevádzkovateľ hotela bude musieť porovnávať tržby za hotel a reštauráciu.

Druhý príklad:

Živnostníčka prevádzkuje v prenajatých priestoroch malú kaviarničku. Pracuje v nej sama. Vzhľadom na aktuálnu situáciu ostáva bez príjmu na živobytie a nebude mať z čoho platiť nájom. Rovnako nebude mať financie na zaplatenie faktúr za dodaný tovar. Akú finančnú pomoc môže od štátu dostať?

Živnostníčka môže požiadať o finančnú pomoc na udržanie zamestnanosti, ktorú zaviedlo ministerstvo práce. Bude môcť čerpať príspevok v rámci opatrenia čísla 2 alebo opatrenia čísla 4.

Opatrenie číslo 2 je určené samostatne zárobkovo činným osobám, ktoré museli z dôvodu nariadenia Úradu verejného zdravotníctva zatvoriť svoje prevádzky.

Rovnako tak môžu urobiť, ak im poklesli tržby minimálne o 20 percent a súčasne boli nemocensky poistené, alebo ak čerpali odvodové prázdniny.

Opatrenie číslo 4 je pre samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré svoju činnosť prerušili alebo ukončili a nemajú žiadny iný príjem.

Výber opatrenia, podľa ktorého bude živnostníčka žiadať o príspevok, závisí od toho, či si nechá aktívnu živnosť alebo nie. Ak si ju nechá aktívnu, má možnosť žiadať aj o dotáciu na nájom v prípade, ak sa dohodne s prenajímateľom na zľave.

Ak si živnostníčka požiada o príspevok v rámci opatrenia číslo 2, výška príspevku bude závisieť od poklesu tržieb.

Ak jej tržby klesnú o 20 až 40 percent, dostane príspevok 270 eur, ak klesnú o 40 až 60 percent, dostane 450 eur, pri poklese tržieb o 60 až 80 percent dostane finančnú pomoc vo výške 630 eur, a ak jej tržby poklesnú o viac ako 80 percent, hodnota príspevku bude 810 euro. Ak živnostníčka bude žiadať o príspevok podľa opatrenia číslo 4, dostane 315 eur za mesiac.

November 2020

Na základe pomoci rezortu hospodárstva má živnostníčka nárok aj na dotáciu na nájomné. Žiadosť o túto finančnú pomoc treba podať do 30. novembra 2020.

Dá sa predpokladať, že táto schéma pomoci bude predĺžená aj na ďalšie obdobie za rovnakých podmienok ako doteraz.

Nájomca musí požiadať o dotáciu prostredníctvom prenajímateľa a výška príspevku bude taká, aká bude výška zľavy z nájomného na základe dohody medzi prenajímateľom a nájomcom, maximálne však vo výške 50 percent nájomného za obdobie sťaženého

užívania. Podmienkou na čerpanie tejto tejto dotácie teda je, že prenajíateľ poskytne nájomcovi zľavu z nájomného.

Tretí príklad

Dvaja spoločníci v podnikaní majú v prenájme reštauráciu. Pre pandemické opatrenia v minulosti i v súčasnosti nemajú peniaze na udržanie zamestnancov a na nájomné. Akú finančnú pomoc môžu dostať od štátu?

Ak sa rozhodnú prevádzku udržať, môžu čerpať príspevky na udržanie zamestnanosti a dotáciu na nájom z ministerstva hospodárstva.

Musia sa však s prenajíateľom dohodnúť na výške zľavy z nájomného. Tiež môžu žiadať o dotáciu z ministerstva dopravy na udržanie cestovného ruchu.

Na základe opatrenia číslo 1 je najvyššia možná suma príspevku na jedného zamestnanca za jeden kalendárny mesiac 1 100 eur.

Takú istú sumu na jedného zamestnanca môžu spoločníci dostať aj na základe opatrenia 3A. Na základe opatrenia číslo 3B sa výška príspevku na jedného zamestnanca bude odvíjať od poklesu tržieb, maximálne však vo výške 80 percent ceny práce vypočítanej z hrubého príjmu zamestnanca.

Prepustenie zamestnancov

Ak by sa spoločníci rozhodli reštauráciu zatvoriť a so zamestnancami ukončiť pracovný pomer, pričom ich obchodná spoločnosť by stále existovala, nemajú oni ako fyzické osoby nárok od štátu na nič.

O príspevok budú môcť žiadať len spoločníci jednoosobových eseročiek, ktorí nemajú žiadny iný príjem. Vtedy môžu dostať príspevok vo výške 315 eur az mesiac v rámci opatrenia číslo 4.

Ak boli predtým vo vlastnej spoločnosti zamestnaní a tieto pracovné pomery ukončia rovnako ako ostatní zamestnanci, nemôžu požiadať ani úrad práce o príspevok v nezamestnanosti, pretože sú stále spoločníkmi v obchodnej spoločnosti.

Druhá vlna

Rovnako ako počas prvej vlny, aj dnes umožňujú ministerstvá čerpať rôzne formy finančnej pomoci. O aké príspevky môžu požiadať právnické i fyzické osoby od 1. novembra 2020 a ako sa zmení ich výška vysvetľuje Peter Varga, partner a daňový expert spoločnosti Carpathian Tax & Accounting.

Povinne zatvorené prevádzky a pokles tržieb

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny zavádza opatrenia pre povinne zatvorené prevádzky. Tentokrát sa však percentuálny koeficient odvíja od celkovej ceny práce a nie od hrubej mzdy. To znamená, že sú zahrňa aj odvody za zamestnávateľa.

O tento príspevok môže žiadať zamestnávateľ i samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá je zamestnávateľom, ak v čase vyhlásenej mimoriadnej situácie, núdzového alebo výnimočného stavu udrží pracovné miesta aj v prípade, že bude musieť prerušiť alebo obmedziť svoju prevádzku na základe rozhodnutia Úradu verejného zdravotníctva.

Opatrenie 1, ktoré sa týka povinného zatvorenia, bude vo výške 80 percent celkovej ceny práce a maximálna žiadaná suma zostáva na hodnote 1 100 eur.

Pri opatrení 3B, ktoré ponúka paušálny príspevok na úhradu časti mzdových nákladov na každého zamestnanca pri poklese tržieb, sa pomoc po novom zvýši o 1,5-násobku.

Najvyššia pomoc, pri poklese tržieb 80 percent a viac tak stúpne na 810 eur. V prípade opatrenia 4A a 4B sa príspevok zvyšuje z 210 eur na 315 eur.

Prerušená alebo obmedzená činnosť

Kurzarbeit bolo opatrenie, ktoré požadovalo a uvítalo veľa zamestnávateľov už v marci, keď museli podnikatelia prevádzky zatvoriť, prípadne udržali pracovné miesta aj pri prerušení alebo obmedzení svojej činnosti počas vyhlásenej mimoriadnej situácie.

Opatrením 3A sa zvýši limit mesačného čerpania na jedného zamestnanca na maximálne 100 eur. Opäť sa bude výška vypočítavať z celkovej ceny práce v pomere 80 percent.

Kurzarbeit by mal platiť natrvalo

Vláda a ministerstvo sa snažia inštitúit skrátenej pracovnej doby, takzvaný kurzarbeit, zaviesť do právneho poriadku permanentne, nie len počas mimoriadnych situácií.

Zámerom je zaviesť do slovenského právneho poriadku nový systém poistenia, na ktoré budú odvádzať zamestnanci a zamestnávatelia poisťné do nového poisťného fondu.

Ten by mal firmám pomôcť udržať pracovné miesta a byť konkurencieschopný v čase hospodárskej krízy, recesie, či krízovej situácie.

Ak sa zamestnávateľovi aj vďaka kurzarbeitu podarí udržať zamestnancov v pracovnom vzťahu počas krízy, môže po kríze plynule nabehnúť na produkciu, keďže nepotrebuje čas na nábor a zaškolenie nových zamestnancov. Predpokladá sa, že časť sumy poistenia bude platiť zamestnávateľ a časť zamestnanec.

Podpora kultúry a športu

O peniaze z prvej pomoci budú môcť žiadať aj samostatne zárobkovo činné osoby, ktoré majú popri živnosti riadny zamestnanecký pomer.

Schéma pomoci pre kultúru aj športovcov rieši problém so súbehmi zamestnaní. Ľudia, ktorí sú samostatne zárobkovo činnými osobami, a zároveň majú aj iné riadne príjmy a vykážu 80-percentný pokles príjmov, budú môcť žiadať o príspevok vo výške 810 eur.

Z tohto príspevku sa odpočítava čistá mzda zamestnanca. Teda ak má umelec či športovec iný zárobok, ten sa od tejto sumy odpočíta a zvyšok mu bude vyplatený.

Cestovný ruch a gastronomické prevádzky

O pomoc v oblasti cestovného ruchu môže požiadať každý, komu v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2019 klesnú tržby o viac ako 40 percent.

Finančný príspevok bude vo výške od 4 do 10 percent z tržieb roku 2019 a bude závisieť od poklesu tržieb v porovnaní rokov 2020 a 2019 v príslušných mesiacoch.

Pre cestovný ruch je vyčlenených 100 miliónov eur. O pomoc môžu požiadať reštaurácie, hotely, penzióny, aquaparky, kúpaliská, sprievodcovia, ale aj prevádzkovatelia ZOO, prírodných rezervácií či botanických záhrad.

Taktiež sa toto opatrenie týka zábavných parkov, lunaparkov, verejne dostupných múzeí, historických pamiatok a prevádzkovateľov lanoviek či vlekov. O pomoc bude možné žiadať aj spätne za obdobie od 1. apríla 2020.

Zľava od prenajímateľa

Úprava nájomov sa bude v praxi riadiť pravidlami z prvej vlny. Príspevok na nájomné sa môže poskytnúť nájomcovi vo výške, v akej bola poskytnutá zľava z nájomného od prenajímateľa, maximálne však vo výške 50 percent nájomného za obdobie sťaženého užívania.

Možnosť podať žiadosť o dotáciu na nájomné bola predĺžená aj pre nájomcov, ktorí sa dostali v podnikaní do ťažkostí k 31. decembru 2019.

Ošetrovanie člena rodiny

Príspevky na ošetrovne člena rodiny sa vyplácajú len v čase pandémie koronavírusu. Nárok na toto ošetrovne majú nemocensky poistení rodičia, ktorí počas krízovej situácie súvisiacej so šírením ochorenia Covid-19 ošetrujú choré dieťa do dovŕšenia 16. roku veku, zabezpečujú osobnú a celodennú starostlivosť o dieťa do 11. roku veku, alebo 18. roku veku, ak ide o dieťa s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom.

Nárok majú aj rodičia ak zabezpečujú osobnú a celodennú starostlivosť o dieťa po skončení nároku na rodičovský príspevok, prípadne materské, ak ho rodič poberal do dovŕšenia tretieho roku veku dieťaťa. Výška ošetrovneho je približne 55 percent hrubej mzdy, respektíve vymeriavacieho základu fyzickej osoby.